

AGENDA EN BERICHTEN

(de met * gemerkte aankondigingen zijn voor de eerste maal opgenomen)

1989

*1-9 augustus: 18th International Congress on the History of Science, München en Hamburg.

*30 september: Symposium *Nederlandse geneeskunde in de Indische archipel, 1816-1942*. Inlichtingen bij het secretariaat van het Instituut voor Geschiedenis der Geneeskunde, Geert Groteplein Noord 9, Postbus 9109, 6500 BA Nijmegen.

7 oktober: Najaarsvergadering GeWiNa te Groningen. Inlichtingen bij de secretaris, Rotterdamse Rijkweg 138A, 3042 AS Rotterdam.

14-15 oktober: Najaarsbijeenkomst Kring voor de Geschiedenis van de Pharmacie in Benelux te Amersfoort. Inlichtingen bij de voorzitter van de Kring, drs. E.L. Ahlrichs, Veermonde 15, 3434 GH Nieuwegein.

Promoties

Op 8 september 1988 promoveerde D. van Lente aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam tot doctor op het proefschrift *Techniek en ideologie: opvattingen over de maatschappelijke betekenis van technische vernieuwingen in Nederland, 1850-1920*. Promotor was prof.dr. H. van Dijk. Van het proefschrift verscheen een handelseditie bij Wolters-Noordhoff (Groningen).

Op 12 mei 1989 promoveerde P.J. Koehler aan de Katholieke Universiteit Nijmegen tot doctor op het proefschrift *Het localisatieconcept in de neurologie van Brown-Séguard*. Promotores waren prof.dr. B.P.M. Schulte en prof.dr. D. de Moulin. Van het proefschrift verscheen een handelseditie bij Rodopi (Amsterdam).

Op 22 mei 1989 promoveerde L.C. Rookmaker aan de Rijksuniversiteit Utrecht tot doctor op het proefschrift *The zoological exploration of Southern Africa 1650-1790*. Promotor was prof.dr. P. Smit. Van het proefschrift verscheen een handelseditie bij Balkema (Rotterdam).

Oprichting van het Veterinair Historisch Genootschap

Op 7 april jl. vond te Utrecht de eerste bijeenkomst plaats van een gezelschap geïnteresseerden in de geschiedenis van de diergeneeskunde. Op een oproep in het *Tijdschrift voor diergeneeskunde*, om de belangstelling te peilen, waren 56 positieve reacties ontvangen, afkomstig van 44 dierenartsen, 7 niet-dierenartsen en 5 studenten diergeneeskunde.

In het huishoudelijk gedeelte kwamen organisatorische zaken aan de orde als opzet en doel, organisatievorm, werkwijze, liaison met verwante verenigingen, contributie en voorlopig bestuur. Dit laatste werd als volgt samengesteld: prof. H. Rozemond, voorzitter; drs. A.H.H.M. Mathijssen, secretaris; drs. E.P. Oldenkamp, penningmeester. Vervolgens werden twee voordrachten gehouden. Prof.dr. M.J. van Lieburg lichtte in tien punten de betekenis toe van de geschiedenisbeoefening voor de medische wetenschappen en de beroepspraktijk, en prof.dr. M.Th. Frankenhuis hield een voordracht over de studie der oude huisdierrassen.

Daar het uitdrukkelijk de bedoeling is dat het nieuwe genootschap een multidisciplinair karakter krijgt, worden allen die belangstelling hebben voor de geschiedenis van de veterinaire wetenschappen, uitgenodigd zich te melden bij de secretaris, p/a Bibliotheek Diergeneeskunde, Postbus 80159, 3508 TD Utrecht.

N.G. Addens-prijs voor agrarisch-historisch onderzoek

De Stichting Nederlands Agronomisch-Historisch Instituut te Groningen stelt met ingang van 1990 om het jaar een bedrag van f 2500,- beschikbaar voor de bekroning van een oorspronkelijke, niet gepubliceerde en zonder betaling tot stand gekomen recente studie op het gebied van de agrarische geschiedenis van Nederland. Inzendingen kunnen tevens in aanmerking komen voor publikatie in de instituuksreeks *Historia Agriculturae*.

Gegadigden kunnen zich voor toezending van het reglement of voor nadere informatie wenden tot drs. P.C.M. Hoppenbrouwers, hoofd van het NAHI, Oude Kijk in 't Jatstraat 26, 9712 EK Groningen, tel. 050-635951/635949. De sluitingstermijn voor inzending is 1 januari 1990.

First European Congress on the History of Psychiatry and Mental Health Care

The first European congress on *The History of Psychiatry and Mental Health Care* will take place on 24-26 October 1990 in the Netherlands.

The main pupose of this congress, held under the auspices of The Netherlands Institute of Mental Health Care, is to set up a meeting-place for the exchange of information, comparison of results and discussion of research in the history of psychiatry and mental health care on an international level. The programme will include presentations of recent research in the participating countries and general sessions on, among others, the following topics: history of psychoanalysis, psychotherapy, introduction of clinical methods in psychiatry, social history of psychiatry, psychiatry and religion, etc.

We would like to give active historical researchers the opportunity to present papers on these and other themes. You are invited to send us an outline before

the end of October 1989. For further information please contact: Ms. Leonie de Goei, M.A., Committee for the history of psychiatry and mental health care, The Netherlands Institute of Mental Health (NcGv), P.O. Box 5103, 3502 JC Utrecht, The Netherlands.

P.J. KOEHLER: Het localisatieconcept in de neurologie van Brown-Séquard. Amsterdam/Atlanta GA 1989. 274 pp. (Nieuwe Nederlandse bijdragen tot de geschiedenis der geneeskunde en natuurwetenschappen No. 31) ISBN: 90-5183-101-3. Hfl. 60,—

RENÉ MARRES: In Defense of Mentalism — A Critical Review of the Philosophy of Mind. Translated from the Dutch by Marleen Rozemond and Philip Clark. Amsterdam 1989. 205 pp. ISBN: 90-5183-071-8. Hfl. 39,50
Since in the 17th century Descartes stated the dualistic view that mind and body are completely independent of each other, many different theories have followed. This book analyses systematically the various views that have been propounded and brings out their mutual connections and contradictions. The author comes cautiously to the conclusion that a mentalistic point of view is the most plausible one. He means thereby that there are mental processes which are not the same as behavior, functional role or material processes, but which cannot be separated from them.

Contents: 1. *Consciousness*, Descartes and Ryle, The Physical, Characteristics of the Mental, Intentionality, Privacy, Being and Seeming. 2. *Behaviorism*, Critical Consideration, Sensations and Mental Images, Feelings, Inclinations, Volition, Talking about the Mental: The 'Avowal Theory'. 3. *Mentalism*, The Meaning of Names for Sensations, Reflection and Introspection, No Infallibility of Knowledge of the Mental, Epistemic Authority. 4. *Introspection and the Unconscious*, Critical Discussion, The Unconscious as Part of Consciousness, Consciousness and Self-awareness. 5. *Talking about the Mental: Wittgenstein and Mentalism*, Terms for the Mental, Names for Private Experiences, Statements about the Mental. 6. *Knowledge of other Minds*, Knowledge by Analogy, Objections to the Idea of Analogy, Verification and Uncertainty, Behaviourism and Similar Views. 7. *The Mind-Brain Identity Theory*, The Difference with Other Identifications, Coexistence in Space and Time, Public versus Private, The Elimination Theory, Determinism as a Motive for Materialism. 8. *Functionalism and Theoretical Entities*, The Mental is Not Always an Hypothesis, Criticisms of Functionalism, The Incorrectness of Definitions in Terms of Input and Output, Historical Background: The Principle of Verification. 9. *The Relation of Mind and Body*, Double Aspect Theory, The Person Theory, Neutral Monism, Dualism and Mentalism, Causal Interaction, Parallelism, Epiphenomenalism, Double Causation. *Bibliography. Name Index.* These topics are important to philosophers and psychologists, and to all persons who are interested in the ideas which modern philosophy holds on human beings.

Dr. Marres teaches Philosophy of Mind at Amsterdam University.

THEORETISCHE GESCHIEDENIS

HISTORIOGRAPHY AND THEORY

Sedert Jan Romein de theoretische geschiedenis in Nederland introduceerde en vervolgens onderbracht in het Instituut voor Theoretische Geschiedenis van de Universiteit van Amsterdam, is dit specialisme ook internationaal steeds meer in de belangstelling komen te staan.

De theoretische geschiedenis, zoals die wordt voorgestaan door de redactie van het in 1974 opgerichte tijdschrift THEORETISCHE GESCHIEDENIS, heeft een duidelijk empirisch karakter. De redactie is van mening dat de waarde van de theoretische geschiedenis vooral wordt bepaald door de mate waarin haar resultaten, direct of indirect, ter ondersteuning kunnen dienen van het praktisch onderzoek.

Het tijdschrift bevat, naast *artikelen* en *boekbesprekingen*, een uitvoerige *bibliografie*, ook van tijdschriftartikelen, op de volgende gebieden:

- theorie, methodologie en filosofie der geschiedenis
- geschiedenis van de historiografie
- ideeëngeschiedenis

Daarnaast wordt aandacht besteed aan de geschied-theoretisch aspecten van aanverwante vakken, zoals met name: recht, politieke theorie, sociologie, antropologie, filosofie.

Tenminste éénmaal per jaar wordt er een *themanummer* uitgebracht:

Nederlandse Historiografie (1982)

350 jaar geschiedbeoefening in Amsterdam (1983)

Historiografie en cultuurgeschiedenis van Nederland (1984)

Historiografie en geschiedfilosofie in Noord- en Zuid-Amerika (1985)

Cultuurgeschiedenis in veranderend perspectief (1986)

Oudheid en Historiografie (1986)

Historiography in Spain (1988)

THEORETISCHE GESCHIEDENIS Jaargang 16 (1989)
abonnement f47.50 Studenten f27.00
Postbanknummer 5041973 t.n.v.
Stichting Theoretische Geschiedenis
Spuistraat 134, 1012 VB Amsterdam
ISSN 0167-8310

VAN VONK TOT VLAM. 100 jaar natuurwetenschap in Nederland. Het Nederlands natuur- en geneeskundig congres 1887-1987. Handelingen van het 58e congres — 14 november 1987 te Amsterdam. Amsterdam/Atlanta GA 1989. 172 pp. Bound. Hfl. 49,50

Inhoud: D. de Wied: Openingsrede van het Congres. J.H. Daams: Uit de geschiedenis van het Nederlands Natuur- en Geneeskundig Congres. Henri Becquerel: La Radio activité. B.Q.P.J. de Wit: Ontwikkelingen in de physica van de elementaire deeltjes. J.C. Kapteyn: Een paar nieuwere onderzoekingen op het gebied der evolutie van de vaste sterren en het sterrenstelsel. A. Blaauw: Nederlands bijdragen tot de moderne sterrenkunde. J.H. van 't Hoff: De physiologische betekenis der jongste stroomingen op natuur- en scheidkundig gebied. E.J. Ariëns: De chemische grondslag van de werking van geneesmiddelen. Hugo de Vries: Het ontstaan der soorten door mutatie. H.F. Linskens: De geboorte der moderne genetica. C.H.H. Spronck: Immunitet. E.J. Ruitenbergh: Vaccinologie in vogelvlucht: van empirie tot wetenschap? C. Lely: Het IJselmeer in het onderwerp tot afsluiting en droogmaking der Zuiderzee. R.H.A. van Duin: Het Plan-Lely, honderd jaar later.

RITA SCHEPERS: De opkomst van het medisch beroep in België. De evolutie van de wetgeving en de beroepsorganisatie in de 19de eeuw. Amsterdam/Atlanta GA 1989. 267 pp. Bound. (Nieuwe Nederlandse bijdragen tot de geschiedenis der geneeskunde en der natuurwetenschappen No. 32) ISBN: 90-5183-008-4. Hfl. 60,—

In dit boek ligt het accent op de ontwikkeling van de beroepsverenigingen voor artsen en op hun rol bij de uitbouw van de wettelijke positie van het medisch beroep. Hierbij wordt niet alleen nagegaan waarom en hoe de beroepsverenigingen gepoogd hebben de juridische vormgeving van het medisch beroep mee te bepalen en of zij hierin al dan niet succesvol waren, maar ook hoe de bestaande wetgeving hun interne organisatie en machtsuitoefening beïnvloedde.

Inhoud: Hoofdstuk 1: Een sociologische analyse van het proces van beroepsvorming. Hoofdstuk 2: Geneesheren, chirurgijns en apothekers tijdens het Ancien Régime en de Franse Revolutie. Hoofdstuk 3: De geneeskundige staatsregeling in de Zuidelijke Nederlanden tijdens het Verenigd Koninkrijk. Hoofdstuk 4: Naar een interne organisatie van het medisch beroep (1830-1863). Hoofdstuk 5: Interne consolidatie en grotere maatschappelijke verankering van het medisch beroep (1863-1900).

M.J. VAN LIEBURG en H.A.M. SNELDERS: "De bevordering en volmaking der proefondervindelijke wijsbegeerte". De rol van het Bataafsch Genootschap te Rotterdam in de geschiedenis van de natuurwetenschappen, geneeskunde en techniek (1769-1988). Amsterdam 1989. 267 pp. (Nieuwe Nederlandse bijdragen tot de geschiedenis der geneeskunde en natuurwetenschappen nr. 29) ISBN: 90-5183-088-2. Hfl. 60,—

ALFRED SCHÜTZ. Neue Beiträge zur Rezeption seines Werkes. Hrsg. von Elisabeth List und Ilja Srubar. Amsterdam 1988. 354 pp. (Studien zur Österreichischen Philosophie Band 12) Hfl. 140,—

Mit diesem Band der Reihe "Studien zur österreichischen Philosophie", der dem Werk von Alfred Schütz gewidmet ist, wird — so könnte man sagen — ein verlorener Sohn heimgeholt. Damit schließt sich einer der Kreise jener Ideenwanderung, die durch die nach 1933 einsetzende, durch den Nationalsozialismus erzwungene Emigration vieler deutscher und österreichischer Gelehrter in Gang gesetzt wurde. Alfred Schütz' Biographie und die Rezeptionsgeschichte seines Werkes sind ein klassisches Beispiel eines solchen Ideentransfers: In Wien geboren und ausgebildet, emigrierte er 1938 in die USA, wo er auch starb. Das Werk von Schütz, tief verwurzelt in der kontinentalen Tradition philosophischen und sozialwissenschaftlichen Denkens, erlangte, wenn auch erst posthum, in den Vereinigten Staaten eine bahnbrechende Wirkung. Schütz' lebenslange Forschungen galten der philosophischen Fundierung sozialwissenschaftlicher Erkenntnis. In Gestalt eines neuen Paradigmas soziologischer Theorie, der "phänomenologischen Soziologie" wurden sie zu einem wesentlichen Bestandteil sozialwissenschaftlicher Theoriediskussion, und auf diesem Weg erreichten sie Europa wieder. Die Präsentation des Schütz'schen Ansatzes als ein Paradigma soziologischer Theorie führte zu einer "Kanonisierung" sowohl der Interpretation als auch der Kritik seines Werkes, deren Positionen etwa seit Ende der Siebziger Jahre festzustehen schienen. Erst in den letzten Jahren gerät die Diskussion — unter anderem auch durch die Auseinandersetzung mit Schütz' wissenschaftlichem Nachlaß — wieder in Bewegung. Der vorliegende Band versucht, diese neue Phase der Schütz-Rezeption unter philosophisch-theoretischen, methodologischen und empirischen Gesichtspunkten zu dokumentieren.

Der Band enthält Beiträge von folgenden Autor(inn)en: H. Coenen, R. Cox, N. Denzin, Th. Eberle, L. Embree, R. Gorman, I. Helling, F. Heuberger/H.-F. Kellner, E. List, J. O'Neill, I. Srubar, B. Thomasson, H. Wagner und H.-G. Zilian, sowie einen bislang unveröffentlichten und von R. Grathoff kommentierten Brief von Schütz an E. Voegelin.

NEW TRENDS IN THE HISTORY OF SCIENCE. Proceedings of a conference held at the University of Utrecht. Edited by R.P.W. Visser, H.J.M. Bos, L.C. Palm and H.A.M. Snelders. Amsterdam/Atlanta GA 1989. 293 pp. (Nieuwe Nederlandse bijdragen tot de geschiedenis der geneeskunde en der natuurwetenschappen No. 30) ISBN: 90-5183-085-8. Hfl. 90,—

Contents: Jed. Z. Buchwald: The invention of polarization. Mordechai Feingold: The universities and the scientific revolution: The case of England. Frederick Gregory: Kant's influence on natural scientists in the German romantic period. Karl Hufbauer: Solar physics' evolution into a subdiscipline (1945-1975). Martin J. Klein: Boldness and caution: aspects of Niels Bohr's scientific style. Donald MacKenzie & Graham Spinardi: Politics and technology in the arms race: a case-study in the history of nuclear weapons systems. Herbert Mehrtens: Mathematics in the Third Reich: resistance, adaptation and collaboration of a scientific discipline. Mary Jo Nye: Explanation and convention in nineteenth-century chemistry. Robert Olby: Rediscovery as an historical concept. Lewis Pyenson: Pure learning and political economy: science and European expansion in the age of imperialism.

DIMENSIONS OF THE HISTORICAL PROCESS. Edited by Leszek Nowak. Amsterdam 1989. 328 pp. (Poznań Studies Volume 13) ISBN: 90-6203-920-0. Hfl. 90,—

Contents: *I. Analyzing the Dimensions of the Historical Process.* A. Klawiter: Historical Materialism and the Visions of Social Development. L. Kriesberg: The Role of Consensus in Social Conflicts. I.C. Jarvie: Objective vs. Mentalist Conceptions of Social Class. *II. Individualistic/Civilizational/Transformational Approach.* A. Honneth: Work and Instrumental Action. P. Buczkowski: Rationality and the Levels of Organization of Society. A. Bartoszek, E. Bogalska-Czajkowska, W. Czajkowski, A. Małkiewicz: The Social Division of Labour. *III. Globalistic/Civilizational/Adaptive Approach.* A. Klawiter, K. Łastowski, L. Nowak, W. Patryas: Adaptation, Learning, Praxis. Application attempts of the conceptual apparatus of adaptive relationships. A. Klawiter: Adaptation and Competition. A contribution to the classification of adaptive relationships. M. Witkowski: On Adaptive and Functional Dependencies. An attempt of a categorial approach. K. Niedźwiadek: The Structure and Development of the Society's Modes of Spiritual Production. *IV. Globalistic/Conflict/Transformational Approach.* T. Söderqvist: Notes Towards a Revised Historical Materialist Approach to the "Knowledge Society". D. Pels: Towards a non-Hegelian Conception of the "New Class". L. Nowak: An Idealizational Model of Capitalist Society. G. Tomczak: The Economic Collapse in Two Models of Socio-Economic Formation. M. Niewiadomski: Towards a Model of Economic Institutions. A. Falkiewicz: The Anatomy of Utopia. Katarzyna Paprzycka, L. Nowak: On the Social Nature of Colonization.

